

Aan:
Akkerbouwbedrijf Hospers
t.a.v. XXXXXXXXXX
Kamerlingswijk O.Z.42
7894 AJ ZWARTEMEER

Assen, 21 juli 2023
Ons kenmerk 202301433-01079883
Behandeld door Thema Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (0592) 36 55 55
Onderwerp: Ontheffing - Kamerlingswijk en aan de Panden in Zwartemeer - schadebestrijding
gewassen - grauwe gans zomer

Geachte heer,

Op 13 mei 2023 ontvingen wij uw aanvraag voor het doden van wilde eenden, grauwe-, kol-, brand, Canada- en Nijlganzen met behulp van geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbaar gewas. De aanvraag heeft betrekking op de locatie Kamerlingswijk en aan de Panden in Zwartemeer.

Besluit

Wij hebben besloten op basis van onderstaande motivering aan u een ontheffing te verlenen op basis van artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor het doden van grauwe ganzen met behulp van geweer ter ondersteuning van de aangebrachte preventieve middelen vanaf één uur voor zonsopkomst ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen op de percelen uit uw aanvraag zoals weergegeven op onderstaande figuur 1.

Figuur 1. percelen ontheffing

Uw aanvraag voor het doden van wilde eenden, kol-, brand, Canada- en Nijlganzen wijzen wij, op basis van onderstaande motivering, af.

Het besluit treedt in werking op 21 juli 2023 en geldt tot 1 november 2023, zo lang er nog schadegevoelige gewassen op de percelen staan.

Hieronder leest u onze motivering.

Wettelijk kader

Grauwe ganzen zijn van nature in Nederland voorkomende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Ingevolge artikel 3.1 van de Wnb is het verboden grauwe ganzen te doden of te vangen.

Ingevolge artikel 3.3 lid 1 van de Wnb kunnen wij, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, een ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in artikel 3.1 lid 1 van de Wnb, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Beleidsmatig kader grauwe gans

In het Uitvoeringsplan flora en fauna is opgenomen dat er in Drenthe gezocht wordt naar een balans tussen beschermen van ganzen en schade bestrijding bij het beheer van ganzen. Hiervoor is aan FBE Drenthe gevraagd om over het terugdringen van schade afspraken te maken met de in haar bestuur participerende partijen en deze vast te leggen in een ganzenakkoord (GAK).

Totdat het beheer van ganzen is vastgelegd in een GAK blijven we het beheer van ganzen uitvoeren op gelijke wijze als voorgaande jaren waarbij ontheffingen echter niet meer per postcode gebied worden verleend maar per WBE.

Ontheffingen voor ondersteunend afschot worden enkel verleend indien in de betreffende WBE van de aanvrager in het voorgaand of lopende jaar door BIJ12-Faunafonds schade is getaxeerd met als schadeveroorzakende diersoort de grauwe gans. In 2022 is in de zomerperiode in de volgende WBE's schade getaxeerd.

WBE's
Drents Diep en Aa
Kerspel Dalen
Het Groote Veld
Koekange Ruinerwold
Dwingelderveld
Noordenveld
Bargerveld
Diana
Diever Smilde e.o.

Uit de aanvraag en schadetaxaties van BIJ12-Faunafonds blijkt dat uw percelen in één van deze WBE's liggen waar schade is getaxeerd in 2022 en/of dat op uw perceel schade is getaxeerd in 2023.

Ontbreken wettelijk belang wilde eend

Een ontheffing voor ondersteunend afschot kan verleend worden als er een gerede kans is dat er schade optreedt of om te voorkomen dat opgetreden schade zich voortzet. Een ontheffing om te voorkomen dat schade zich voortzet wordt enkel verleend na een tegemoetkomingsaanvraag bij

BIJ12-Faunazaken. In uw aanvraag geeft u aan dat voor wilde eend de schade alleen is gemeld en niet dat er een tegemoetkoming is aangevraagd. Om te kijken of er een gerede kans is dat er schade optreed hebben wij alle schades van de afgelopen drie jaar geanalyseerd. In geheel Drenthe hebben wilde eenden in de afgelopen 3 jaar slechts 2 keer een schade veroorzaakt en deze lagen tussen de € 33 en € 90. Slechts 2 schades in drie jaar met een bedrag onder het eigen risico biedt geen wettelijke basis om een ontheffing op voorhand te verlenen. Wij wijzen deze aanvraag derhalve af.

Ontbreken wettelijk belang brandgans

Een ontheffing voor ondersteunend afschot kan verleend worden als er een gerede kans is dat er schade optreed of om te voorkomen dat opgetreden schade zich voortzet. In uw aanvraag geeft u aan dat voor brandganzen de schade alleen is gemeld en niet dat er een tegemoetkoming is aangevraagd. Een ontheffing om te voorkomen dat schade zich voortzet wordt enkel verleend na een tegemoetkomingsaanvraag bij BIJ12-Faunazaken. Om te kijken of de ontheffing verleend kan worden omdat er een gerede kans is dat er schade optreed hebben wij alle schades van de afgelopen drie jaar geanalyseerd. In geheel Drenthe hebben brandganzen in de afgelopen 3 jaar slechts 13 keer een schade veroorzaakt die boven het eigen risico lag. Al deze schades betrof grasland. Deze schadecijfers bieden geen wettelijke basis om een ontheffing op voorhand te verlenen. Wij wijzen deze aanvraag derhalve af.

Wettelijk belang kolgans

In Drenthe zijn in de wintermaanden kolganzen aanwezig welke schade kunnen veroorzaken aan kwetsbare gewassen. Kolganzen zijn in Drenthe echter overwinterende ganzen die in de zomer wegtrekken. In de SOVON zomerganzentelling is met betrekking tot kolganzen het volgende opgenomen;

Behalve de vijf hiervoor besproken algemene soorten, werden nog Kolganzen in zeer kleine aantallen vastgesteld en een hybride. Er werden in totaal drie Kolganzen geteld. Een duo in telgebied DR3340 Brunstinger- en Westerse Veld en (waarschijnlijk) hetzelfde individu als in 2019 tussen de Brandganzen in DR1362 vijver Vries.

Het aantal Kolganzen in de steekproefgebieden in Drenthe schommelt in de afgelopen tien jaar tussen de nul (2020) en vijf (2018) zonder duidelijke ontwikkeling.

In totaal zijn er vanaf 2013 in acht verschillende telgebieden Kolganzen geteld. De meeste vogels verdwijnen na enige jaren en na iedere winter kunnen (niet geheel fitte vogels) achterblijven om te overzomereren. Er zijn nog geen broedgevallen vastgesteld in de steekproefgebieden.

Met deze kleine aantallen verwachten wij niet dat er schade ontstaat van kolganzen. De aanvraag wordt derhalve afgewezen.

Wettelijk belang Canadese gans

De Canadese gans is door de minister landelijk vrijgesteld in het kader van schadebestrijding. Elke jachthouder kan op basis van de landelijke vrijstelling schade veroorzaakt door Canadese ganzen bestrijden. Hiervoor is derhalve geen extra ontheffing van de provincie nodig.

Beleidsmatig kader Nijlgans

In het Uitvoeringsplan flora en fauna is opgenomen dat er in Drenthe exoten bestreden worden op basis van een provinciale opdracht aan de FBE. De provincie verleent in de loop van 2023 daarom aan de FBE de opdracht om exotische vogels en zoogdieren in het jachtveld te beheren. De FBE kan de uitvoering van deze opdracht doorzetten naar alle jachthouders in Drenthe.

Vooruitlopend op deze algemene opdracht verlenen wij geen individuele opdrachten voor de bestrijding van Nijlganzen.

Alternatieven afweging grauwe gans

Ontheffingen worden alleen verleend indien voldoende is aangetoond dat schade niet kan worden voorkomen met het treffen van passende of doelmatige (preventieve) maatregelen. Bij de

alternatieven afweging sluiten wij aan de adviezen welke BIJ12-Faunafonds geeft ten aanzien van het voorkomen van schade aan gewassen. Een combinatie van preventieve middelen in combinatie met ondersteunend afschot is de meest geëigende methode om schade te voorkomen.

Zowel visuele als akoestische middelen werken maar gedurende een korte periode. Daarna wennen dieren eraan. Door werende middelen af te wisselen en bovendien te combineren met afschot met het geweer, verhoogt u de effectiviteit en wordt gewenning zoveel mogelijk voorkomen; BIJ12-Faunafonds; Faunaschade Preventie Kit Ganzen.

Daarnaast blijkt uit het in juni 2018 uitgekomen rapport van de Wageningen Universiteit dat met name actieve verjaging, zeker als het gaat om gecombineerde verjagingsacties, effect hebben, maar dat er na verloop van tijd wel gewenning lijkt op te treden. In dat verband legt dit rapport een verband met een (verhoogde) effectiviteit indien ook gecombineerd wordt met verjaging met ondersteunend afschot¹

Het is derhalve noodzakelijk om na de plaatsing van de preventieve middelen te starten met ondersteunend afschot zodat er geen gewenning optreedt bij de ganzen. De preventieve middelen dienen echter aanwezig te zijn op het perceel voordat er gebruik gemaakt kan worden van de ontheffing. Percelen welke worden beweid zijn uitgesloten van de verplichting tot het plaatsen van preventieve middelen. Dit wordt door ons onuitvoerbaar geacht.

Wij zijn van mening dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, zoals artikel 3.3 lid 4 sub a van de Wnb voorschrijft, om te voorkomen dat grauwe ganzen belangrijke schade veroorzaken aan kwetsbare gewassen.

Aangezien het afschot dient ter ondersteuning van de preventieve middelen hebben wij als voorschrift gesteld dat de inzet van minimaal twee preventieve middelen (akoestisch of visueel) verplicht is op percelen met schadegevoelige gewassen(uitgezonderd de beweide percelen), alvorens tot het gebruik van het geweer kan worden overgegaan.

Staat van instandhouding

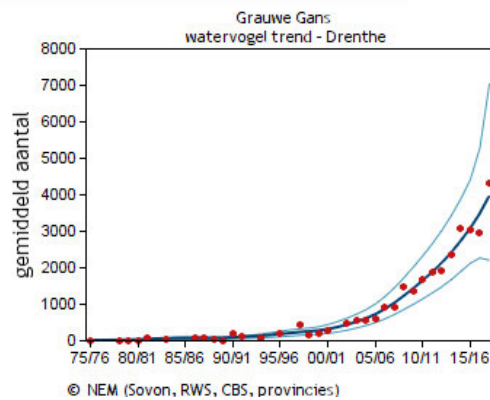
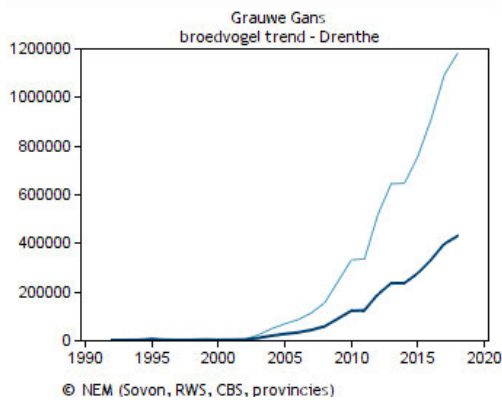
Door de IUCN 2015 zijn de grauwe gans in 2015 ingedeeld in de categorie 'Least Concern'. Dit houdt in dat, mede gezien het enorme areaal waar de soort voorkomt en de huidige aantallen inclusief de gunstige trend, er geen sprake is van een bedreiging van de populatie. In Nederland wordt de grauwe gans gecategoriseerd als 'talrijke broedvogel; doortrekker en wintergast in (zeer) groot aantal'(Sovon). De staat van instandhouding is beoordeeld als gunstig.

Populatie Verspreiding Leefgebied Toekomst Eindoordeel

gunstig gunstig gunstig gunstig gunstig

Ook de staat van instandhouding van de grauwe gans in Drenthe is gunstig. Zowel de broedvogel als watervogel trend heeft een significantie toename van >5% per jaar.

¹ Buij R., e.a. *Overzicht onderzoek schadesoorten in Nederland en Leidraad beoordeling onderzoek wildschade*, 2018, blz 31.

Ondersteunend afschot op enkel percelen met kwetsbare gewassen in de provincie Drenthe zal niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van grauwe ganzen.

Faunabeheerplan

Er kan een ontheffing zonder faunabeheerplan worden gegeven, ook aan anderen dan een faunabeheereenheid, in incidentele gevallen. Daar waar er sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade door schadetaxaties in voorgaande jaren of daar waar opgetreden wordt tegen een voortdurende schade kan een ontheffing worden verleend zonder Faunabeheerplan. Daar het GAK nog niet heeft geresulteerd in het opstellen van een Faunabeheerplan voor het beheer van ganzen kan er alleen een ontheffing verleend worden aan anderen dan de FBE.

De grondgebruiker is door de beleidsregels van BIJ12-faunafonds namelijk wel gebonden om, waar mogelijk, het optreden en voortduren van schade te voorkomen. Het ondersteunend afschot ter ondersteuning van preventieve middelen is hierbij een vereiste. Hiervoor heeft de grondgebruiker een ontheffing nodig. Deze wordt derhalve verstrekt zonder dat hiervoor een Faunabeheerplan is opgesteld.

Conclusie grauwe ganzen

Gelet op bovenstaande overwegingen kan de gevraagde ontheffing voor ondersteunend afschot van grauwe ganzen verleend worden.

Middelen

Op basis van artikel 3.25 lid 1 van de Wnb dient in de ontheffing te worden opgenomen welke middelen gebruikt kunnen worden voor de uitvoering. Het verjagen van ganzen met behulp van ondersteunend afschot is een effectieve methode om aan schade-bestrijding te doen. Daarom worden voor de uitvoering van deze ontheffing als middel aangewezen kogelgeweren en hagelgeweren. Honden mogen worden gebruikt om geschoten ganzen te apporteren.

Voor de uitvoering van deze ontheffing wordt een ontheffing verleend van het gestelde in artikel 3.26 lid 2 van de Wnb en wordt het toegestaan om geweren te gebruiken één uur voor zonsopkomst. Het beoogde doel van schieten in een deel van de nachtperiode is het efficiënter van de ontheffingsmogelijkheden gebruik te maken, waardoor schade aan gewassen beter voorkomen kan worden. ganzen beginnen namelijk al een uur voor zonsopkomst op de percelen met schadegevoelige gewassen te foerageren.

De ontheffingen wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Voordat met het doden van grauwe ganzen wordt aangevangen, dienen de uitvoerende jachtaktehouders hiervan, bij elk gebruik opnieuw, een werkdag van tevoren melding te maken aan:
Het team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de provincie Drenthe. Hiervoor moet het DIGITALE MELDINGSFORMULIER worden gebruikt. Dat is te vinden op www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer.
2. Op percelen met schadegevoelige gewassen moeten (voorafgaand aan afschot) ter ondersteuning minimaal twee waarneembare preventieve maatregelen zijn genomen en in werking zijn. Percelen die worden beweid zijn uitgesloten van de verplichting preventieve middelen te plaatsen. Een overzicht met voorbeelden van preventieve middelen staat op de website van BIJ12-Faunazaken, Faunaschade Preventiekit Ganzen. Er mag geen gebruik meer worden gemaakt van de ontheffing nadat de schadegevoelige gewassen zijn geoogst.
3. De uitvoerende jachtaktehouders zijn verplicht een (digitale)kopie van deze ontheffing bij zich te dragen. De documenten moeten op eerste vordering van de daartoe bevoegde ambtenaren onmiddellijk ter inzage worden gegeven.
4. Er mogen maximaal tien grauwe per dag worden geschoten.
5. Er mag gebruik worden gemaakt van deze ontheffing vanaf een uur voor zonsopkomst.
6. Handelingen in het kader van deze ontheffing mogen niet geschieden op zondag.
7. Gedode ganzen moeten direct nadat zij zijn geschoten opgehaald worden vanaf de plek waar ze vallen. Gedode ganzen mogen voor handelsdoeleinden worden gebruikt en moeten, ter voorkoming van verspreiding van ziekten, zo spoedig mogelijk worden opgeruimd. Ringen welke zich aan de gedode ganzen bevinden, moeten met een opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels naar het vogeltrekstation (Postbus 40, 6666 ZG Heteren) gezonden worden.
8. Op grond van art 3.13 van de Wnb dient de jacht(akte)houder alle afschot te rapporteren bij de Faunabeheereenheid Drenthe (FBE). Hiertoe dient de jacht(akte)houder zich digitaal per email (info@fbedrenthe.nl) aan te melden bij de FBE-Drenthe onder vermelding van naam ontheffinghouder en ontheffingnummer. Geschoten ganzen dienen binnen 48 uur gerapporteerd te worden in het Faunaregistratiesysteem. Voor rapportage van afschot op grond van deze ontheffing wordt door de FBE Drenthe een machtiging in het Faunaregistratiesysteem aangemaakt. Rapportage op deze machtiging kan tot en met uiterlijk 3 november 2023.
9. De ontheffing kan door de provincie worden geschorst of ingetrokken indien gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Informatie

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

J.G. Luchtenborg,
Themamanager a.i.
Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Faunabeheereenheid Drenthe (digitaal)
- BIJ12 Unit Faunafonds (digitaal)

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.